

Pensioen 1-2-3 | Voorbeeldteksten laag 2 voor DC-regelingen

Juni 2018

Dit document bevat per icoon een voorbeeldtekst voor laag 2 van een Pensioen 1-2-3 voor een DC-regeling.

U mag de teksten redactioneel op de doelgroep en inhoudelijk op de pensioenregeling aanpassen.

ICOON	VOORBEELDTEKST
	Introductietekst
N.v.t.	<p>De introductietekst moet de volgende elementen bezitten, maar is verder vrij in te vullen door de pensioenuitvoerders:</p> <ul style="list-style-type: none">- Maak duidelijk dat ook in laag 2 van Pensioen 1-2-3 geen persoonlijke informatie te vinden is.- Vertel dat laag 2 een verdieping is van alle onderwerpen uit laag 1.- Vertel dat in laag 2 alle belangrijke kenmerken van de pensioenregeling te vinden zijn.
	Wat krijgt u in <onze><deze> pensioenregeling?
 Ouderdomspensioen	<p>Ouderdomspensioen</p> <p><Via uw werkgever neemt u deel in een pensioenregeling en krijgt u ouderdomspensioen als u met pensioen gaat.> Ouderdomspensioen is, samen met de AOW, uw maandelijkse inkomen als u stopt met werken en met pensioen gaat. U krijgt dit pensioen zolang u leeft. Hoe hoog het ouderdomspensioen is, kunnen we nu niet zeggen. Dit hangt af van de hoogte van uw pensioenkapitaal op uw pensioendatum en hoeveel pensioen u hiervoor kunt kopen. U vindt een indicatie op <portaal, www.mijnpensioenoverzicht.nl>. De pensioenregeling waaraan u meedoet, noemen we een premieovereenkomst. De premie die gebruikt wordt voor de opbouw van uw pensioenkapitaal staat vast, hoe hoog het pensioenkapitaal wordt op uw pensioendatum is onzeker.</p>
 Partner- en wezenpensioen op risicobasis	<p>Partnerpensioen en wezenpensioen</p> <p>Zolang u bij <naam werkgever> werkt, is er voor uw partner een partnerpensioen en voor uw kinderen een wezenpensioen geregeld. Uw partner krijgt partnerpensioen uitbetaald na uw overlijden zolang uw partner leeft. Het wezenpensioen wordt uitbetaald als u overlijdt en tot de leeftijd van <leeftijd> jaar van het kind. Het is belangrijk om te weten dat het partnerpensioen en wezenpensioen niet meer verzekerd is als u overlijdt nadat u uit dienst bent gegaan bij uw huidige werkgever. Hoeveel uw partner krijgt en uw kind(eren) krijg(t)(en) bij uw overlijden vindt u op <portaal, www.mijnpensioenoverzicht.nl>. In laag 3 van Pensioen 1-2-3 leest u welke elementen de hoogte van het partner- en wezenpensioen bepalen.</p> <p><Uw werkgever betaalt de premie voor het partner- en wezenpensioen.> <De premie voor het partner- en wezenpensioen gaat van uw</p>

	<p>pensioenkapitaal af.></p> <p><Uw partner krijgt een bedrag als u overlijdt voor uw pensioendatum. Uw partner krijgt dan <x%> van uw pensioenkapitaal. Dit kapitaal gebruikt uw partner voor een partnerpensioen. Uw partner krijgt dit pensioen zolang uw partner leeft. Hoeveel dit is, kunnen we nu niet zeggen. U vindt een indicatie op <portaal>.></p> <p><Wilt u dat uw partner ook pensioen krijgt als u overlijdt nadat u met pensioen bent gegaan? Dat kan. U gebruikt daarvoor een deel van uw pensioenkapitaal. Hiermee koopt u een partnerpensioen. Uw partner krijgt dit pensioen na uw overlijden zolang uw partner leeft. Hoe hoog dat partnerpensioen is, kunnen we nu niet zeggen. U vindt een indicatie op <portaal>. Kiest u hiervoor? Dan krijgt u wel een lager ouderdomspensioen. U heeft immers minder pensioenkapitaal over voor een ouderdomspensioen. Deze keuze maakt u als u met pensioen gaat.></p> <p>Soms krijgen nabestaanden een nabestaandenuitkering van de overheid uit de Algemene nabestaandenwet (Anw-uitkering). De nabestaande moet dan wel aan de voorwaarden voldoen. Meer informatie over deze Anw-uitkering vindt u op www.svb.nl.</p>
 <p>Partnerpensioen op risicobasis</p>	<p>Partnerpensioen</p> <p>Zolang u bij <naam werkgever> werkt, is er voor uw partner een partnerpensioen en voor uw kinderen een wezenpensioen geregeld. Uw partner krijgt partnerpensioen uitbetaald na uw overlijden zolang uw partner leeft. Het wezenpensioen wordt uitbetaald als u overlijdt en tot de leeftijd van <leeftijd> van het kind. Het is belangrijk om te weten dat het partnerpensioen en wezenpensioen niet meer verzekerd is als u overlijdt nadat u uit dienst bent gegaan bij uw huidige werkgever. Hoeveel uw partner krijgt en uw kinderen krijgen bij uw overlijden vindt u op <portaal, www.mijnpensioenoverzicht.nl>. In laag 3 van Pensioen 1-2-3 leest u welke elementen de hoogte van het partner- en wezenpensioen bepalen.</p> <p><Uw werkgever betaalt de premie voor het partner- en wezenpensioen.> <De premie voor het partner- en wezenpensioen gaat van uw pensioenkapitaal af.></p> <p><Uw partner krijgt een bedrag als u overlijdt voor uw pensioendatum. Uw partner krijgt dan x% van uw pensioenkapitaal. Dit kapitaal gebruikt uw partner voor een partnerpensioen. Uw partner krijgt dit pensioen zolang uw partner leeft. Hoeveel dit is, kunnen we nu niet zeggen. U vindt een indicatie op <portaal>.></p> <p><Wilt u dat uw partner ook pensioen krijgt als u overlijdt nadat u met pensioen bent gegaan? Dat kan. U gebruikt daarvoor een deel van uw pensioenkapitaal. Hiermee koopt u een partnerpensioen. Uw partner krijgt dit pensioen na uw overlijden zolang uw partner leeft. Hoe hoog dat partnerpensioen is, kunnen we nu niet zeggen. U vindt een indicatie</p>

	<p>op <portaal>. Kiest u hiervoor? Dan krijgt u wel een lager ouderdomspensioen. U heeft immers minder pensioenkapitaal over voor een ouderdomspensioen. Deze keuze maakt u als u met pensioen gaat.></p> <p>Soms krijgen nabestaanden een nabestaandenuitkering van de overheid uit de Algemene nabestaandenwet (Anw-uitkering). De nabestaande moet dan wel aan de voorwaarden voldoen. Meer informatie over deze Anw-uitkering vindt u op www.svb.nl.</p>
 <p>Wezenpensioen op risicobasis</p>	<p>Wezenpensioen</p> <p>Zolang u <bij werkgever> werkt en daardoor deelneemt bij <pensioenuitvoerder>, is er voor uw kinderen een wezenpensioen verzekerd. Het wezenpensioen wordt aan uw kinderen uitbetaald als u overlijdt. Uw kinderen ontvangen wezenpensioen tot ze de leeftijd van <jaar> bereiken. Zolang ze naar school gaan of studeren ontvangen ze het wezenpensioen tot de leeftijd van <jaar>. De hoogte van het wezenpensioen staat vermeld op uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO). Meer informatie en de brochure over het wezenpensioen kunt u vinden op <website>.</p> <p>Let op: er is geen wezenpensioen voor uw kinderen als u overlijdt op een moment dat u niet meer in dienst bent bij <werkgever>.</p> <p>U kunt wél op uw pensioendatum, of wanneer u eerder <werkgever> verlaat, een deel van uw ouderdomspensioen laten omzetten naar een wezenpensioen. Dat betekent dat uw ouderdomspensioen dan lager wordt. Uw kinderen krijgen dan een pensioen uitbetaald van <fonds> als u overlijdt nadat u met pensioen bent gegaan <zolang ze naar school gaan of studeren> tot ze de leeftijd van <jaar> bereiken.</p>
 <p>Partner- en wezenpensioen op opbouwbasis</p>	<p>Partner- en wezenpensioen</p> <p>Naast uw ouderdomspensioen bouwt u ook partnerpensioen en wezenpensioen op. Als u komt te overlijden, heeft uw partner recht op een partnerpensioen en uw kinderen krijgen een wezenpensioen.</p> <p>Het partnerpensioen is <%> van het ouderdomspensioen dat u zou krijgen als u tot pensioering bij <pensioenuitvoerder> pensioen zou opbouwen. Bij overlijden na pensioering krijgt uw partner ook <%> van het opgebouwde ouderdomspensioen.</p> <p>De hoogte van het wezenpensioen is <%> van het partnerpensioen. Elk kind krijgt dit tot hij of zij <jaar> is. Zolang het kind op school zit of studeert, krijgt het kind wezenpensioen uiterlijk tot hij of zij <jaar> is.</p> <p>De hoogte van het partnerpensioen en van het wezenpensioen staat vermeld op uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO) en op www.mijnpensioenoverzicht.nl. Meer informatie vindt u <op website><in brochure>.</p> <p>Als u overlijdt, heeft uw partner misschien recht op een wettelijke nabestaandenuitkering van de overheid: de ANW-regeling. Hieraan zijn</p>

	<p>voorwaarden verbonden. Uw partner moet dan geboren zijn vóór 1950 of een of meer minderjarige kinderen te verzorgen hebben of gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn. Meer informatie hierover kunt u vinden op de website van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) www.svb.nl.</p>
 <p>Partnerpensioen op opbouwbasis</p>	<p>Partnerpensioen</p> <p>Naast uw ouderdompensioen bouwt u ook partnerpensioen op. Als u komt te overlijden heeft uw partner recht op een partnerpensioen.</p> <p>Het partnerpensioen is <%> van het ouderdompensioen dat u zou krijgen als u tot pensionering bij <pensioenuitvoerder> pensioen zou opbouwen. Bij overlijden na pensionering krijgt uw partner ook <%> van het opgebouwde ouderdompensioen.</p> <p>De hoogte van het partnerpensioen staat vermeld op uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO) en op www.mijnpensioenoverzicht.nl. Meer informatie vindt u <op website><in brochure>.</p> <p>Als u overlijdt, heeft uw partner misschien recht op een wettelijke nabestaandenuitkering van de overheid: de ANW-regeling. Hieraan zijn voorwaarden verbonden. Uw partner moet dan geboren zijn vóór 1950 of een of meer minderjarige kinderen te verzorgen hebben of gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn. Meer informatie hierover kunt u vinden op de website van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) www.svb.nl.</p>
 <p>Wezenpensioen op opbouwbasis</p>	<p>Wezenpensioen</p> <p>Naast uw ouderdompensioen bouwt u ook wezenpensioen op. Als u komt te overlijden ontvangen uw kinderen een wezenpensioen.</p> <p>Het wezenpensioen is <%> van het ouderdompensioen dat u zou ontvangen als u tot uw pensionering bij <pensioenuitvoerder> pensioen zou opbouwen. Elk kind ontvangt wezenpensioen tot hij of zij <x> jaar is. Zolang het kind op school zit of studeert, ontvangt het kind wezenpensioen uiterlijk tot hij of zij <jaar> is.</p> <p>De hoogte van het wezenpensioen staat vermeld op uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO) en op www.mijnpensioenoverzicht.nl. Meer informatie vindt u <op website><in brochure>.</p>
 <p>Arbeidsongeschiktheid en premievrijstelling</p>	<p>Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid</p> <p><Wanneer u arbeidsongeschikt wordt, gaat uw pensioenopbouw door zonder dat u zelf premie betaalt.> <Naam uitvoerder> betaalt dan <een deel van> de premie voor uw pensioen. Hoeveel dit precies is, hangt af van het percentage dat u arbeidsongeschikt bent. Op <portaal> vindt u met welk arbeidsongeschiktheidspercentage wij rekening houden. In laag 3 van Pensioen 1-2-3 leest u welk deel van de premie wij dan</p>

	betalen.
 Pensioenreglement	Pensioenreglement In het reglement leest u wat u precies in onze pensioenregeling krijgt. <Bij papieren versie: Neem contact met ons op als u het reglement wilt ontvangen.>

	Wat krijgt u in <onze><deze> pensioenregeling niet?			
 Niet	<p>Onder deze kop kunt u bovenstaande iconen gebruiken, die horen bij de elementen die niet in uw pensioenregeling zitten. U plaatst dan het rode kruis over het betreffende icoon.</p> <p>Voor pensioenregelingen die noch een partner en/of wezenpensioen op risicobasis, noch op opbouwbasis bieden, zijn iconen beschikbaar zonder portemonnee of paraplu inclusief een rood kruis (zie hieronder).</p> <p>Een icoon kan zowel voorkomen onder 'Wat krijgt u in onze pensioenregeling?' als onder 'Wat krijgt u in onze pensioenregeling niet?'</p> <p>Bijvoorbeeld het icoon voor arbeidsongeschiktheid => de pensioenopbouw loopt wel door bij arbeidsongeschiktheid, maar de pensioenregeling biedt geen arbeidsongeschiktheidspensioen. In het tweede geval wordt er onder de kop 'Wat krijgt u in onze pensioenregeling niet?' een rood kruis over het icoon geplaatst.</p> <p>Bij gebruik van het kruis moet in de tekst bij het icoon een ontkenning (bijv. het woord 'niet' of 'geen') gebruikt worden. Hoewel dit een dubbele ontkenning is, blijkt uit onderzoek dat deelnemers de boodschap anders niet begrijpen of verkeerd interpreteren.</p> <p>Hieronder een aantal voorbeeldiconen met een kruis zonder tekst</p>			
 Geen partner- en wezenpensioen	 Geen partnerpensioen	 Geen wezenpensioen	 Geen partner- en wezenpensioen op opbouwbasis	
 Geen partnerpensioen op opbouwbasis	 Geen wezenpensioen op opbouwbasis	 Geen partner- en wezenpensioen opbouw op risicobasis	 geen partnerpensioen op risicobasis	

geen wezenpensioen
opbouw op risicobasis

Geen arbeidsongeschiktheidspensioen

<p>Geen 'nieten'</p>	<p><i>Bevat uw pensioenregeling geen 'nieten'? Dan laat u de kop staan en neemt u daaronder een korte toelichting op, zonder iconen.</i></p> <p><i>Een pensioenregeling moet in ieder geval de volgende pensioenelementen bieden om geen icoon te hoeven plaatsen onder de kop 'Wat krijgt u in onze pensioenregeling niet?':</i></p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Ouderdomspensioen</i> · <i>Partnerpensioen volledig op opbouwbasis</i> · <i>Wezenpensioen volledig op opbouwbasis</i> · <i>Arbeidsongeschiktheidspensioen</i> · <i>Premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid</i> <p><i>Als de regeling in bovengenoemde elementen voorziet, neemt u onder de betreffende kop de volgende tekst op:</i></p> <p>Dit onderdeel is niet van toepassing op uw pensioenregeling. U bouwt namelijk ouderdomspensioen, partnerpensioen én wezenpensioen op. Ook voorziet uw pensioenregeling in een aanvulling op de wettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering als u arbeidsongeschikt wordt. Bovendien hoeft u dan zelf geen pensioenpremie meer te betalen terwijl uw pensioenopbouw wel <gedeeltelijk> doorloopt.</p>
----------------------	---

<p>Hoe bouwt u pensioen op?</p>	
 <p>Drie pijlers</p>	<p>U bouwt op 3 manieren pensioen op:</p> <p>A. AOW: dit pensioen krijgt u van de overheid De AOW is het wettelijke pensioen van de overheid. U bouwt in 50 jaar AOW op. U bouwt alleen AOW op als u in Nederland woont en/of werkt. Op welke leeftijd u AOW krijgt, hangt af van uw geboortedatum. De AOW-leeftijd stijgt namelijk de komende jaren. Ook de hoogte is niet voor iedereen gelijk. De AOW-bedragen worden ieder jaar aangepast. Informatie over de AOW en uw AOW-leeftijd vindt u op www.svb.nl.</p> <p>Let op: heeft u niet altijd in Nederland gewoond of gewerkt? Dan kan uw AOW lager uitvallen.</p> <p>B. Het pensioen dat u via uw werk opbouwt Hoeveel pensioen u opbouwt via de regeling van uw werkgever, ziet u op uw Uniform Pensioen Overzicht (UPO). Dit krijgt u ieder jaar van ons. Wilt u een overzicht van de pensioenen die u bij andere werkgevers heeft opgebouwd? Kijk dan op www.mijnpensioenoverzicht.nl.</p> <p>C. Pensioen dat u zelf regelt U kunt zelf een aanvulling regelen op uw AOW en het pensioen dat u</p>

	<p>opbouwt via uw werk<gever>. Er zijn verschillende manieren om uw pensioen aan te vullen. Bijvoorbeeld via banksparen of door een verzekering – zoals een lijfrente – af te sluiten of door in uw regeling extra pensioen op te bouwen. Of u dat nodig vindt, hangt af van uw financiële en persoonlijke situatie. Een financieel adviseur kan u helpen bij het maken van keuzes. U kunt ook kijken naar de pensioenschijf van vijf op de website van het Nibud www.nibud.nl.</p> <p><i>U kunt uw deelnemer bij C verwijzen naar de iconen ‘extra’ en ‘vrijwillig’ zodat de deelnemer ziet welke aanvullende mogelijkheden er zijn om aanvullend pensioen op te bouwen.</i></p>
<div data-bbox="272 645 395 763" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="204 770 464 801">Beschikbare premie</p>	<p>Beschikbare premie</p> <p>Ieder jaar wordt premie gestort op uw pensioenbeleggingsrekening. De premies worden voor u belegd en vormen op uw pensioendatum een pensioenkapitaal. Met dit kapitaal koopt u een ouderdoms- en/of partnerpensioen. Dit noemen we een beschikbare premiereregeling.</p> <p><Indien life cycle></p> <p>Wij beleggen het geld dat op uw pensioenbeleggingsrekening staat. Bent u bijna <pensioenleeftijd>? Dan kunt u weinig risico lopen met uw pensioen. Wij beleggen daarom steeds minder risicovol als uw pensioendatum dichterbij komt. Dit noemen wij beleggen volgens life cycle. <als keuze uit life cycle> Wilt u een andere keuze maken qua beleggingen? Dan is het belangrijk dat wij weten hoeveel risico u wilt lopen met uw beleggingen. Daarom vragen wij u een aantal vragen te beantwoorden. Hiermee bepalen wij uw risicoprofiel. U leest meer over de beleggingsmogelijkheden op <portaal>.</p> <p><Indien opting out></p> <p>Wilt u zelf verantwoordelijk zijn voor uw beleggingen? Dan zorgen wij er niet voor dat het risico van uw beleggingen afneemt als uw pensioendatum dichterbij komt. We vragen u wel om een aantal vragen te beantwoorden. Daarmee bepalen wij uw risicoprofiel. U kiest daarna zelf in welke fondsen u belegt. U leest meer over de beleggingsmogelijkheden op <portaal>.</p> <p><Uw pensioenkapitaal staat niet op een pensioenbeleggingsrekening maar op <naam garantierekening>.> U krijgt een vast rendement op deze rekening. Zo groeit uw pensioenkapitaal.</p>

Pensioenopbouw

Pensioenkapitaal

Uw beschikbare premie wordt vastgesteld over een deel van uw jaarlijkse brutoloon. Soms telt een deel van het loon niet mee voor de pensioenopbouw. Zoals een ploegentoeslag. Het loon dat meetelt voor pensioenopbouw is het pensioengevend loon. Vraag aan uw werkgever welk deel van uw loon meetelt. De beschikbare premie is een percentage van uw pensioengevend salaris min de franchise (het deel van het loon waarover u geen pensioen opbouwt omdat u AOW krijgt).

Dit percentage hangt af van uw leeftijd. In de tabel kunt u zien welk percentage wij nemen bij uw leeftijd. Met dit percentage berekenen wij uw premie.

Uw leeftijd op 1 januari	Percentages
Van 20 t/m 24	5,4%
Van 25 t/m 29	6,4%
Van 30 t/m 34	7,8%
Van 35 t/m 39	9,5%
Van 40 t/m 44	11,6%
Van 45 t/m 49	14,2%
Van 50 t/m 54	17,4%
Van 55 t/m 59	21,5%
Van 60 t/m 64	26,8%
Van 65 t/m 66	31,5%

Voorbeeld:

De franchise in een pensioenregeling is: € 13.000,-
Het pensioengevend salaris van meneer Voorbeeld is: € 40.000,-

Op 1 januari 2014 is meneer Voorbeeld 38 jaar. Uit de tabel leest u welk percentage bij de leeftijd van 38 jaar hoort: 9,5%.

De premie voor de pensioenregeling van meneer Voorbeeld is:
 $(€ 40.000,- / € 13.000,-) \times 9,5\% = € 2.565,-$ per jaar.
Per maand is dit € 213,75.

Premieverdeling waarbij alleen de deelnemer/werkgever betaalt

Premieverdeling waarbij alleen de <deelnemer of werkgever> betaalt

Uw werkgever betaalt iedere maand pensioenpremie. Uw werkgever betaalt <elke maand> <elk kwartaal> de pensioenpremie aan <pensioenuitvoerder>. De premie die de werkgever betaalt staat niet op uw loonstrook. Vraag bij uw werkgever na hoeveel hij betaalt voor uw pensioen.

Premieverdeling waarbij deelnemer en werkgever beide

Premieverdeling tussen werkgever en werknemer

Uw werkgever betaalt de premie voor uw pensioen. U draagt hieraan bij door de betaling van een werknemersbijdrage. Dit wordt ingehouden op uw salaris. De hoogte van de totale beschikbare premie hangt af van uw pensioengrondslag en leeftijd. <Vraag bij uw werkgever na hoeveel u betaalt en hoeveel uw werkgever betaalt.> <De premie die u zelf

bijdragen/ premie-verdeling onbekend	<p>betaalt, vindt u terug op uw loonstrook.></p> <p>Let op: Er zijn twee iconen beschikbaar voor premieverdeling. Als bij de pensioenuitvoerder niet bekend is wie de pensioenpremie betaalt (werkgever en/of werknemer) dan wordt het icoon 'Premieverdeling waarbij werkgever en werknemer beiden bijdragen' gebruikt. U gebruikt dan de volgende voorbeeldtekst:</p> <p>Wie betalen voor uw pensioen?</p> <p>Iedere maand wordt er premie betaald voor uw pensioen. In feite is de premie de prijs van uw pensioen. Uw werkgever houdt de pensioenpremie elke maand in op uw <bruto> loon. Op uw loonstrook staat het exacte bedrag dat u betaalt. Mogelijk betaalt uw werkgever ook mee aan uw pensioen. De premie die de werkgever mogelijk betaalt staat niet op uw loonstrook. Vraag bij uw werkgever na of en hoeveel hij bijdraagt aan uw pensioen.</p>
--	---

Welke keuzes heeft u zelf?	
 <p>Waardeoverdracht</p>	<p>Waardeoverdracht</p> <p>Verandert u van baan? De hoogte van <uw opgebouwd pensioen per jaar/het aan te kopen pensioen> bepaalt wat er met uw pensioen gebeurt.</p> <p>[Tekst als uitvoerder meewerkt aan automatische WO]</p> <p>Is <uw opgebouwd pensioen> <het aan te kopen pensioen> hoger dan € xxxx,- per jaar dan beslist u zelf of u uw pensioen meeneemt. Dit kan bijvoorbeeld gunstig zijn als uw nieuwe werkgever een betere pensioenregeling heeft. Of misschien wilt u alle pensioenen bij één uitvoerder hebben. Laat uw nieuwe pensioenuitvoerder dan weten dat u uw pensioen wilt meenemen. Het meenemen van uw pensioen regelt u bij uw nieuwe pensioenuitvoerder. Wilt u uw pensioen niet meenemen? Dan blijft uw pensioen bij <naam uitvoerder> staan. Wilt u hulp bij het maken van uw keuze? <Wij helpen> <Uw financieel adviseur helpt> u graag.</p> <p>Is <uw opgebouwd pensioen> <het aan te kopen pensioen> minder dan € xxxx,- per jaar en hoger dan € xx,- per jaar dan zorgt <naam uitvoerder> er automatisch voor dat uw pensioen meegaat naar uw nieuwe pensioenuitvoerder <als u na 1 januari 2018 uit dienst bent gegaan>. <Naam uitvoer> checkt daarom <jaarlijks> bij www.mijnpensioenoverzicht.nl of u pensioen opbouwt bij een nieuwe pensioenuitvoerder. Heeft u geen nieuwe pensioenuitvoerder dan blijft uw pensioen bij <naam uitvoerder>.</p> <p>Stopte uw pensioenopbouw na <xxx>en is <uw opgebouwd pensioen> <het aan te kopen pensioen> lager dan €xx,- per jaar, dan krijgt u dat pensioen niet. Dat is wettelijk zo bepaald. <evt. opnemen alternatieve bestemming van de vrijgevallen pensioenen: bijv. "de vrijgekomen waarden van deze hele kleine pensioenen gebruikt <PUO> om te investeren in duurzame ontwikkeling van...></p> <p>[Tekst als uitvoerder niet meewerkt aan automatische WO]</p> <p>Is <uw opgebouwd pensioen> <het aan te kopen pensioen> hoger dan € xxxx,- per jaar dan beslist u zelf of u uw pensioen meeneemt. Dit kan bijvoorbeeld gunstig zijn als uw nieuwe werkgever een betere pensioenregeling heeft. Of misschien wilt u alle pensioenen bij één</p>

	<p>uitvoerder hebben. Laat uw nieuwe pensioenuitvoerder dan weten dat u uw pensioen wilt meenemen. Het meenemen van uw pensioen regelt u bij uw nieuwe pensioenuitvoerder. Wilt u uw pensioen niet meenemen? Dan blijft uw pensioen bij <naam uitvoerder> staan. Wilt u hulp bij het maken van uw keuze? <Wij helpen> <Uw financieel adviseur helpt> u graag.</p> <p>Is <uw opgebouwd pensioen> <het aan te kopen pensioen> minder dan € xxxx,- per jaar en hoger dan € xx,- per jaar, dan beslist u bij ons zelf of u uw pensioen meeneemt. Laat uw nieuwe pensioenuitvoerder dan weten dat u uw pensioen wilt meenemen. Andere pensioenuitvoerders kiezen er mogelijk voor om uw pensioen in dit geval automatisch mee te laten gaan naar uw nieuwe pensioenuitvoerder. U hoeft dan niets door te geven, maar u heeft zelf geen keuze. Bij ons heeft u wel zelf de keuze, maar moet u het dus aan uw nieuwe pensioenuitvoerder doorgeven als u uw pensioen wilt meenemen.</p> <p>Stopte uw pensioenopbouw na <xxx>en is <uw opgebouwd pensioen> <het aan te kopen pensioen> per jaar lager dan €xx,-, dan krijgt u dat pensioen niet. Dat is wettelijk zo bepaald. <evt. opnemen alternatieve bestemming van de vrijgevallen pensioenen: bijv. "de vrijgekomen waarden van deze hele kleine pensioenen gebruikt <PUO> om te investeren in duurzame ontwikkeling van...></p>
 <p>Pensioenvergelijker</p>	<p>Pensioenregelingen vergelijken Wilt u uw pensioenregeling vergelijken? Klik door naar de pensioenvergelijker.</p>
 <p>Extra pensioen</p>	<p>Extra pensioen opbouwen Bij <pensioenuitvoerder> is het mogelijk om, naast uw verplichte pensioenopbouw, vrijwillig extra pensioen op te bouwen. De extra pensioenpremie wordt, net als de premie voor de verplichte pensioenopbouw, via uw werkgever op uw salaris ingehouden. Uw werkgever draagt de premie af aan het <pensioenuitvoerder>. Er is geen minimumbedrag. Wel een maximum: de fiscale ruimte voor pensioen. Fiscale ruimte is het verschil tussen het bedrag dat u wettelijk maximaal belastingvrij aan pensioen mag opbouwen en het bedrag dat u daadwerkelijk opbouwt.</p> <p>Als u meer informatie wilt over de mogelijkheid vrijwillig extra pensioen op te bouwen, dan kunt u terecht bij uw werkgever. Via uw werkgever kunt u zich ook aanmelden. Meer informatie is te vinden op <website> <en in de brochure>.</p>
 <p>Vrijwillig</p>	<p>Vrijwillig aanvullend verzekeren Bij <pensioenuitvoerder> is het mogelijk om te kiezen voor de volgende vrijwillige aanvullende verzekeringen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aanvullend partnerpensioen - ANW-hiaatverzekering - en/of aanvullend arbeidsongeschiktheidspensioen.

	<p>De premie voor deze verzekering(en) wordt, net als de premie voor de verplichte pensioenopbouw, via uw werkgever op uw salaris ingehouden. Uw werkgever draagt de premie af aan <pensioenuitvoerder>. Meer informatie over de vrijwillige aanvullende verzekering(en) en de premie die u daarvoor betaalt, is te vinden op <website> <en in de brochure>.</p> <p><i>U kunt dit icoon gebruiken om te informeren over vrijwillige verzekeringen of andere opties die uw pensioenregeling biedt. Er zijn ook andere mogelijkheden dan de drie bovengenoemde voorbeelden.</i></p>
 <p>Nettopensioen</p>	<p>Aparte pensioenregeling voor als u meer dan €101.519 verdient</p> <p><i>Afhankelijk van de productvoorwaarden kunt u deze tekst naar eigen inzicht invullen.</i></p>
 <p>Ruilen: ouderdoms-/partnerpensioen</p>	<p>Ouderdomspensioen ruilen voor partnerpensioen</p> <p>Als u met pensioen gaat en er is geen of te weinig partnerpensioen voor uw partner <en wezenpensioen voor uw kinderen> wanneer u overlijdt, dan kunt u een deel van uw ouderdomspensioen ruilen voor partnerpensioen <en wezenpensioen>. U krijgt dan een lager ouderdomspensioen. Maar uw partner <en kinderen> <krijgt><krijgen> dan wel een hoger pensioen van <pensioenuitvoerder> als u komt te overlijden <nadat u met pensioen bent gegaan>.</p> <p>Let op: dit is een eenmalige keuze! Als u eenmaal gekozen heeft om wel of niet te ruilen kan het niet meer ongedaan worden gemaakt. Meer informatie over het ruilen van pensioen is te vinden in het pensioenreglement. Zie ook <website> voor de bedragen van het pensioen na het ruilen.</p>
 <p>Ruilen: partner-/ouderdomspensioen</p>	<p>Partnerpensioen ruilen voor ouderdomspensioen</p> <p>Naast ouderdomspensioen bouwt u ook partnerpensioen op. Er kunnen redenen zijn waarom u het partnerpensioen wilt ruilen voor een hoger ouderdomspensioen. Misschien heeft uw partner zelf een goed pensioen, of misschien heeft u geen partner (meer).</p> <p>Let op: dit is een eenmalige keuze! Als u eenmaal gekozen heeft om te ruilen kan het niet meer ongedaan worden gemaakt. Als u wél een partner heeft moet hij/zij het wel eens zijn met deze keuze. Meer informatie over het ruilen van partnerpensioen voor een hoger ouderdomspensioen is te vinden op <website>. U kunt daar ook de <brochure> over dit onderwerp vinden.</p>
	<p>Als u deels met pensioen gaat</p> <p>In plaats van ineens met pensioen te gaan op uw <leeftijd> kunt u er</p>

 <p>Deeltijdpensioen</p>	<p>ook voor kiezen om een deel van uw pensioen eerder in te laten gaan. Dit kan vanaf <leeftijd> jaar. Dat betekent wel dat het deel van het ouderdomspensioen dat u eerder laat ingaan lager wordt. Deeltijd met pensioen gaan heeft dus financiële gevolgen. De pensioenopbouw stopt gedeeltelijk en het ouderdomspensioen wordt verlaagd. Voor het deel dat u doorwerkt bouwt u nog wel pensioen op.</p> <p>U kunt er ook voor kiezen om na uw <leeftijd> gedeeltelijk langer door te werken. U kunt dan een deel van uw pensioen in laten gaan op uw <leeftijd>. Het uitbetalen van het andere deel van uw ouderdomspensioen kan worden uitgesteld totdat u volledig met pensioen gaat. Voor het deel dat u later met pensioen gaat, wordt uw opgebouwde ouderdomspensioen verhoogd. Kijk voor meer informatie over de verhoging van uw opgebouwde pensioen op <website> <of in de brochure>. Daarnaast wordt de pensioenopbouw voortgezet voor zover u doorwerkt. Kijk voor de voorwaarden voor het uitstellen van pensioen in het pensioenreglement.</p>
 <p>Vervroegen/uitstellen</p>	<p><i>Pensioen vervroegen of uitstellen</i></p> <p>In plaats van met pensioen te gaan op uw <leeftijd> kunt u er voor kiezen om langer door te werken. Als u dat wilt, kan het uitbetalen van het ouderdomspensioen worden uitgesteld totdat u echt met pensioen gaat. Als u later met pensioen gaat, wordt uw opgebouwde ouderdomspensioen verhoogd. Kijk voor meer informatie over de verhoging van uw opgebouwde pensioen op <website> <of in de brochure>. Daarnaast wordt de pensioenopbouw voortgezet als u doorwerkt. Kijk voor de voorwaarden voor het uitstellen van pensioen in het pensioenreglement.</p> <p>U kunt er ook voor kiezen om uw pensioen eerder in te laten gaan dan op uw <jaar>. Dat betekent wel dat uw ouderdomspensioen lager wordt. Eerder met pensioen gaan heeft dus financiële gevolgen. De pensioenopbouw stopt eerder en het ouderdomspensioen wordt verlaagd. U moet er ook rekening mee houden dat de AOW wellicht later ingaat dan uw vervroegde pensioen. Kijk op www.svb.nl om te zien wanneer uw AOW ingaat.</p>
 <p>Hoog/laag</p>	<p><i>Hoog/laag</i></p> <p>U kunt de keuze maken om eerst een paar jaar een hoger ouderdomspensioen te ontvangen, en daarna een lager ouderdomspensioen. Vanaf dat tweede moment is uw ouderdomspensioen lager dan op uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO) staat.</p> <p>Let op: dit is een eenmalige keuze! Als u hier eenmaal voor gekozen heeft kan het niet meer ongedaan worden gemaakt.</p> <p>U kunt ook de keuze maken om eerst een paar jaar een lager ouderdomspensioen te ontvangen, en daarna een hoger ouderdomspensioen. Vanaf dat tweede moment heeft u bij deze keuze een hoger ouderdomspensioen dan op uw Uniform Pensioenoverzicht</p>

	(UPO) staat.
 <p>Beleggingskeuze</p>	<p>Beleggingskeuze</p> <p><Wij beleggen uw beschikbare premie standaard volgens life cycles voor u. Zie voor uitleg van de life cycles de informatie bij 'Hoe bouwt u pensioen op?'. <Wilt u zelf verantwoordelijk zijn voor uw beleggingen? Dan zorgen wij er niet voor dat het risico van uw beleggingen afneemt als uw pensioendatum dichterbij komt. U kiest dan zelf in welke fondsen u belegt.> U leest meer over de beleggingsmogelijkheden op <portaal>.></p>
 <p>Pensioenuitkering kopen</p>	<p>Pensioenuitkering kopen</p> <p>Op uw pensioendatum komt uw pensioenkapitaal vrij. U moet dan van het pensioenkapitaal een pensioenuitkering kopen bij een pensioenverzekeraar. Dat is verplicht volgens de wet. Een pensioenuitkering is een <maandelijkse> <periodieke> uitkering die u ontvangt zolang u leeft. Bij welke pensioenverzekeraar u een pensioenuitkering koopt, kiest u zelf. Dan moet u daarmee een pensioenuitkering aankopen bij een pensioenverzekeraar.</p> <p>Hoe uw pensioenuitkering eruitziet, bepaalt u ook zelf. U kiest of u een bedrag per maand of per kwartaal ontvangt. Ook kiest u of u de eerste vijf jaar een hoger bedrag krijgt of juist uw hele leven hetzelfde bedrag.</p> <p>U ontvangt voor uzelf een pensioen. In veel gevallen heeft u daarnaast ook een partnerpensioen geregeld. Hiermee krijgt uw partner een pensioen wanneer u overlijdt. Wilt u geen partnerpensioen aankopen of heeft u geen partner? Dan kunt u het partnerpensioen ook toevoegen aan uw eigen pensioen. Uw pensioen wordt dan hoger, maar uw eventuele partner krijgt dan niets na uw overlijden. Uw partner dient akkoord te gaan met deze ruil.</p>
 <p>Keuze</p>	<p>Keuzemogelijkheden</p> <p>De keuzemogelijkheden in uw pensioenregeling zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eerder met pensioen gaan. Dit heeft wel gevolgen voor de hoogte van uw pensioen, omdat u uw pensioen over een langere periode uitbetaald krijgt; • wel of geen partner- en wezenpensioen verzekeren; • eerst een hoger dan een lager pensioen ontvangen, of andersom; • bij wie u uw pensioen wilt kopen, wij noemen dit shoppen.
	Hoe zeker is uw pensioen?
 <p>Risico's</p>	<p>Risico's</p> <p>De hoogte van uw pensioen staat niet vooraf vast. Pas op de pensioendatum heeft u zekerheid over de hoogte van uw pensioenuitkering. Uw pensioenuitkering is namelijk afhankelijk van de hoogte van uw beschikbare premie, het tarief dat verzekeraars hanteren</p>

	<p>bij de aankoop van uw pensioen en de rendementen op uw beleggingen.</p> <p>Verzekeraars baseren hun tarief op een aantal onderdelen. Dit zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de rente; • de levensverwachting van mensen; • vergoeding voor kosten die ze maken. <p>Voor meer informatie over de uiteindelijke hoogte van uw pensioen verwijzen wij u naar <portaal, www.mijnpensioenoverzicht.nl>.</p>
--	--

	<p>Welke kosten maken wij?</p>
 <p>Kosten</p>	<p>Kosten</p> <p>Voor het beheer van uw beleggingen rekent de fondsbeheerder kosten. Deze kosten worden verrekend met uw beleggingen. Daarnaast betaalt u administratiekosten aan ons. Deze kosten ziet u op uw <model 3, kostenoverzicht>. U vindt op <portaal> meer informatie over de kosten.</p>

	<p>Wanneer moet u in actie komen?</p>
 <p>Waardeoverdracht</p>	<p>Waardeoverdracht</p> <p>Als u van baan verandert. De hoogte van <uw opgebouwd pensioen per jaar/het aan te kopen pensioen> bepaalt wat er met uw pensioen gebeurt.</p> <p>[Tekst als uitvoerder meewerkt aan automatische WO]</p> <p>Is <uw opgebouwd pensioen> <het aan te kopen pensioen> hoger dan € xxxx,- per jaar dan beslist u zelf of u uw pensioen meeneemt. Dit kan bijvoorbeeld gunstig zijn als uw nieuwe werkgever een betere pensioenregeling heeft. Of misschien wilt u alle pensioenen bij één uitvoerder hebben. Laat uw nieuwe pensioenuitvoerder dan weten dat u uw pensioen wilt meenemen. Het meenemen van uw pensioen regelt u bij uw nieuwe pensioenuitvoerder. Wilt u uw pensioen niet meenemen? Dan blijft uw pensioen bij <naam uitvoerder> staan. Wilt u hulp bij het maken van uw keuze? <Wij helpen> <Uw financieel adviseur helpt> u graag.</p> <p>Is <uw opgebouwd pensioen> <het aan te kopen pensioen> minder dan € xxxx,- per jaar en hoger dan € xx,- per jaar dan zorgt <naam uitvoerder> er automatisch voor dat uw pensioen meegaat naar uw nieuwe pensioenuitvoerder <als u na 1 januari 2018 uit dienst bent gegaan>. <Naam uitvoer> checkt daarom <jaarlijks> bij www.mijnpensioenoverzicht.nl of u pensioen opbouwt bij een nieuwe pensioenuitvoerder. Heeft u geen nieuwe pensioenuitvoerder dan blijft uw pensioen bij <naam uitvoerder>.</p> <p>Stopte uw pensioenopbouw na <xxx>en is <uw opgebouwd pensioen> <het aan te kopen pensioen> lager dan €xx,- per jaar, dan krijgt u dat pensioen niet. Dat is wettelijk zo bepaald. <evt. opnemen alternatieve bestemming van de vrijgevallen pensioenen: bijv. “de vrijgekomen</p>

	<p>waarden van deze hele kleine pensioenen gebruikt <PUO> om te investeren in duurzame ontwikkeling van...></p> <p>[Tekst als uitvoerder niet meewerkt aan automatische WO]</p> <p>Is <uw opgebouwd pensioen> <het aan te kopen pensioen> hoger dan € xxxx,- per jaar dan beslist u zelf of u uw pensioen meeneemt. Dit kan bijvoorbeeld gunstig zijn als uw nieuwe werkgever een betere pensioenregeling heeft. Of misschien wilt u alle pensioenen bij één uitvoerder hebben. Laat uw nieuwe pensioenuitvoerder dan weten dat u uw pensioen wilt meenemen. Het meenemen van uw pensioen regelt u bij uw nieuwe pensioenuitvoerder. Wilt u uw pensioen niet meenemen? Dan blijft uw pensioen bij <naam uitvoerder> staan. Wilt u hulp bij het maken van uw keuze? <Wij helpen> <Uw financieel adviseur helpt> u graag.</p> <p>Is <uw opgebouwd pensioen> <het aan te kopen pensioen> minder dan € xxxx,- per jaar en hoger dan € xx,- per jaar, dan beslist u bij ons zelf of u uw pensioen meeneemt. Laat uw nieuwe pensioenuitvoerder dan weten dat u uw pensioen wilt meenemen. Andere pensioenuitvoerders kiezen er mogelijk voor om uw pensioen in dit geval automatisch mee te laten gaan naar uw nieuwe pensioenuitvoerder. U hoeft dan niets door te geven, maar u heeft zelf geen keuze. Bij ons heeft u wel zelf de keuze, maar moet u het dus aan uw nieuwe pensioenuitvoerder doorgeven als u uw pensioen wilt meenemen.</p> <p>Stopte uw pensioenopbouw na <xxx>en is <uw opgebouwd pensioen> <het aan te kopen pensioen> per jaar lager dan €xx,-, dan krijgt u dat pensioen niet. Dat is wettelijk zo bepaald. <evt. opnemen alternatieve bestemming van de vrijgevallen pensioenen: bijv. “de vrijgekomen waarden van deze hele kleine pensioenen gebruikt <PUO> om te investeren in duurzame ontwikkeling van...></p>
 <p>Arbeidsongeschiktheid en premievrijstelling</p>	<p>Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid</p> <p>Als u arbeidsongeschikt wordt, geeft uw werkgever dit aan ons door. Wij betalen dan <een deel van> de premie voor uw pensioen. Hoeveel dit precies is, hangt af van het percentage dat u arbeidsongeschikt bent. Wordt u meer of minder arbeidsongeschikt? Dan heeft dat invloed op de premie die wij betalen. Geef dit daarom op tijd aan <ons><uw financieel adviseur> door. Overleg met uw financieel adviseur of u iets extra's moet regelen.</p>
 <p>Samenwonen, trouwen, geregistreerd partnerschap</p>	<p>Trouwen, samenwonen of geregistreerd partnerschap</p> <p>Trouwen en een geregistreerd partnerschap zijn voor de pensioenregeling hetzelfde. U leest in uw Pensioen 1-2-3 wat er voor uw partner en eventuele kinderen is geregeld als u overlijdt. Vindt u dit niet genoeg? Zorg dan voor een aanvulling hierop.</p> <p>Woont u ongehuwd samen? Dan is er niet automatisch een partnerpensioen geregeld. Wilt u dat uw partner hier wel voor in aanmerking komt? Dan moeten u en uw partner aan bepaalde voorwaarden voldoen. Deze voorwaarden staan in uw</p>

	<p>pensioenreglement. Bijvoorbeeld een samenlevingscontract afsluiten. Wilt u er dan voor zorgen dat wij een kopie van dit contract krijgen?</p>
 <p>Scheiden of het geregistreerd partnerschap beëindigen</p>	<p><i>Echtscheiding, beëindiging geregistreerd partnerschap of beëindiging samenwonen</i></p> <p>Als u gaat scheiden of geregistreerd partnerschap beëindigt, dan heeft uw partner recht op de helft van het pensioen dat u tijdens uw huwelijk of geregistreerd partnerschap opbouwde. Het kan zijn dat u daar afwijkende afspraken over maakte. Deze staan dan in uw echtscheidingsconvenant. Geef deze afspraken binnen 2 jaar aan ons door. Dit doet u door een kopie van het echtscheidingsconvenant op te sturen. Ontvangen wij binnen 2 jaar geen echtscheidingsconvenant? Dan verdelen wij uw pensioen standaard. Uw ex-partner krijgt dan een eigen pensioen.</p> <p>Woont u ongehuwd samen? Dan moet u zelf afspraken maken over de verdeling van het ouderdomspensioen. Het recht op een deel van het ouderdomspensioen geldt namelijk niet voor ongehuwd samenwonenden. Het partnerpensioen dat tot het moment van scheiden is opgebouwd wordt bij uw overlijden uitgekeerd aan uw ex-partner. Ook als u ongehuwd samenwoonde. Wilt u dit niet? Maak dan goede afspraken bij de scheiding en leg dit vast in een convenant of een notariële akte. Stuur dat aan ons op.</p>
 <p>Verhuizen naar het buitenland</p>	<p><i>Verhuizen naar het buitenland</i></p> <p>Als u verhuist naar het buitenland kan het zijn dat u dan geen pensioen meer opbouwt. Bespreek dit met <ons><uw financieel adviseur> en uw werkgever.</p>
 <p>Werkloos</p>	<p><i>Werkloos</i></p> <p>Als u werkloos wordt, stopt de pensioenopbouw. <De risicodekking voor het partnerpensioen blijft in stand alsof u partnerpensioen had opgebouwd zolang u werkloos bent.> Het is belangrijk dat u de gevolgen van uw werkloosheid voor uw ouderdomspensioen <en voor het partnerpensioen><en wezenpensioen> in kaart brengt. U hoeft ons niet zelf te informeren over uw werkloosheid.</p>
 <p>Meer/minder werken (niet gerelateerd aan deeltijdpensioen, demotie/promotie)</p>	<p><i>Als u meer of minder gaat werken</i></p> <p>Als u meer of minder gaat werken.</p>
	<p><i>Als u verlof opneemt</i></p>

 Verlof	Als u tussentijds verlof opneemt, bijvoorbeeld ouderschapsverlof of zwangerschapsverlof.
 Mijnpensioenover- zicht.nl	<p><i>Mijnpensioenoverzicht.nl</i> Bekijk eens per jaar hoeveel pensioen u in totaal heeft opgebouwd op www.mijnpensioenoverzicht.nl.</p>
 Keuze	<p><i>Keuzemogelijkheden</i> De keuzemogelijkheden in uw pensioenregeling zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eerder met pensioen gaan. Dit heeft wel gevolgen voor de hoogte van uw pensioen, omdat u uw pensioen over een langere periode uitbetaald krijgt; • wel of geen partner- en wezenpensioen verzekeren; • eerst een hoger dan een lager pensioen ontvangen, of andersom; • bij wie u uw pensioen wilt kopen, wij noemen dit shoppen.
 Vragen	<p><i>Als u vragen heeft over uw pensioenregeling</i> Neem contact met ons op als u vragen heeft of gebruik maakt van de actie- en/of keuzemomenten. <contactgegevens></p>
	<p>Voetteksten</p>
	<p>Benieuwd naar uw totale pensioen? Kijk op www.mijnpensioenoverzicht.nl. <signaaltekst en url pensioenuitvoerder></p>
	<p>Meer weten over uw pensioen? <Kijk dan op <website> voor meer informatie. Of vraag het pensioenreglement bij ons op.> <Klik op de linkjes voor laag 3 van Pensioen 1-2-3 of vraag bijvoorbeeld het pensioenreglement bij ons op.></p>